

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes száma ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Negy hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többszer
hirdetéseknél a kiadó szerint jutányos áron vetőnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 20 kr.

„Kálvinista bank.”

Igy nevezi a nagy többség azt a pénzületi intézetet és zálogházat, amelyet Kolozsvárott szervezni, felállítani szándékoznak. Még csak tervben van; de akinek nevéhez fűződik az alkotás kérés dicsősége, — a potyátóke, amely alapját képezné — tapasztalat szerint — egyelőre legalább kétségtelenné teszi megszületését.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület ügyei oly ember kezében vannak, aki «hat, alkot, gyarapít» (?); mert akarata a «sic volo, sic jubeo»-val egyértékű; az igazgató tanács «készséggel hódol meg, akinek ajkáról a »hausse« büvbős-bájós szavát evangéliomként hallja, s a kerület vagyonát fontolgatás nélkül bocsátja rendelkezésére.

S z a s z D o m o k o s az az uni-verszális zseni, az az ellenállhatlan akarat, az a reformált egyházban soha nem látott, tüneményeszerű pénzügyi kapacitás, aki elődeinek minden egyházfen-tartó, fejlesztő buzgalmit, tudományát sutba dobja; egyházkerületét saját csalhatlan számításai útján, egyházilag még eddig idegen térre kalauzolja; a börze-spekulációk és banküzletek modern eszközeivel «nolle velle» gazdaggá, — tehát boldoggá is akarja tenni; mert hiszen az ő századvégi felfogása szerint

a kettő egymást feltételezi, egymás nélkül lehetetlen sat.

Csak imént láttuk még — a több, nevéhez kötött műveletek közt: a híres «püspöki börzejátékot», amelyről a lapok «urbi et orbi» kürtölték, hogy szörnyű «baisse»-el, az erdélyi ref. egyházkerületi vagyon tetemes részét nyelte el, amiből még ki sem bontakozott: ime már megint pénzület — bank, zálogház kísért, ugyancsak a püspök ur egyházboldogító találmányai tárházából — talán annak a példaszónak igazolására: «amely kutya megharapott, annak a szőrével kösd be a sebet.»

Mi akik nem vagyunk az erdélyi ev. ref. egyházkerület kebelében, tehát ügyei nem közvetlenül, — de mint a magyar egyetemes ref. egyház része — amelynek meg amaz is tagja, — s a presbiteri-szynodális egyházigazgatási rendszer hívei vagyunk, közvetve mégis érdekelnek: nem lehetünk egészen közönyösek az erdélyi egyházkerületi dolgok szemléletén s távolról is némi kétséggel és bizonyos helytelenítéssel nézünk az ott történetekre, vagy történetekre.

Eltekintünk most ezuttal azon zsinati hibától, hogy a magyar ev. ref. egyházalkotmányban, az erdélyi ev. ref. egyházkerületnek különleges állás, kiváltság adatott vagy hagyatott meg, amely bizonyos episkopális muszinezetével,

vagy valóságával, a presbyteriális rendszerrel ellenkezik sat . . . magokra azokra a fényes alkotásokra, amelyek nem ellenkeznek az ev. ref. egyház elveivel, feladatával, méltóságával. sem tekinthetünk teljes örömmel; mert a rohamosság miatt, amelylyel létrehozattak — kérdés támadt lelkünkben, hogy nem «Potemkin-falvak»-e azok? — A püspöknek megengedett börzejáték; a «Bethlen főiskola» ellen elkövetett, — a dicső alapító iránti kegyeletet tapodó dominikánus hajsza; az erdélyi «Protestáns közlöny» beszüntetését maga után vonó művelet; a kolozsvári 4-dik lelkészállomás betöltése körül elkövetett éppeny elmagyarítás és alkalmazás megjuttatott, hogy «valami rothad» ott; a «Merkur püspöke» czim alatt világgá kürtölt «Hiob-hir» aztán, hogy a püspöknek az egyházkerület vagyonával üzött börzejátéka, amelylyel a vagyon tetemesen megkárosított — kétségtelenné tette aggodó feltevésünket. Most pedig amidőn azt olvassuk, hogy ugyanazon vagyont bank és zálogház kockázatába dobni kísérli meg a püspök és mindig a püspök ur — egész megbotránkozással kérdezzük: «Quousque tandem abutere? . . .

Elhisszük — másként nemis lehet, — hogy az igazgató tanács áll a püs-

A székes-fővárosból.

— A «Debreczen» eredeti tárczája. —

I.

(Az országos magyar képzőművészeti társulat tavaszi nemzetközi kiállítása.)

A budapesti Andrassy-ut végén, a város-ípet bejáratánál, gyönyörű oszloposarnokos épület emelkedik. Már külseje is elárulja, hogy nem magánház, hanem valamely közszékre szánt épület. Ez a magyar képzőművészeti társulat műcsarnoka, melynek pompás volta azt hirdeti, hogy a magyar képző művészet nem hontalan többé, hanem itthon is vannak lelkes támogatói, kik lehetővé tették, hogy a fényes palota fölemelkedjék és a magyar művészek itthon is kellő munkakört és méltány-lást találjanak.

Budapestnek jelenlegi látivalói közt az első helyek egyikét foglalja el azon nemzetközi kiállítás, melyet a képzőművészeti társulat a műcsarnok tagas termeiben rendezett. Tizen-két terem van tele festményekkel és szobrok-kal. A kiállított tárgyak száma 638. A kiállít-tók közt 104 magyar és 67 külföldi művész szerepel. Oly nagy szám tehát, mely kevés képzőművészeti kiállításon jön össze.

A kiállított tárgyak és a kiállítók nagy száma azt bizonyítja, hogy rohamosan fejlődő fővárosunk a képzőművészet terén is jelenté-keny központtá emelkedett. Szívesen jönnek ide a külföldi művészek is, hogy alkotásaikat bemutassák és jól eső örömmel konstatáljuk,

hogy a magyar művészek, különösen a festők, nem maradoak hátra a külföldi nagy mesterek mögött. Ez is egyik biztató sugara a jövőnek!

Órákig eltart, míg a gazdag kiállítást csak futólag is végignézzük. Aztán ismét megállunk egy-egy szép alkotás előtt s hosszasan gyönyörködünk benne. Szemünk alig tud betelni a szingazdag képekkel és midőn kilépünk a műcsarnokból, ismét szingazdag kép tárul elénk: jobbra a zöldülő városípet, az ezredévi kiállítás történelmi csarnokával és Vajda-Hunyad várával. balra az Andrassy-uti villa sor diszkertjeivel, felettünk a napsu-garas, ragyogó tavaszi mennybolt

Az első teremben egy nagy szabású kép vonja magára figyelmünket, Kampf Arthur német festőnek olajfestménye, mely Napoleon-nak Oroszországból visszatérő hadát, illetve a büszke francia hadseregnek megalázott ronesait ábrázolja. A 600 ezer főnyi francia hadsereget tönkre tette nem az orosz vitézség, hanem a rettenetes muszka klíma. Az orosz töl nagyobb hadvezérnek bizonyult Napoleonnál is, ki kétségbeesve sőhajtotta;

— »Már siess hazádba vissza, vert serogem, Nekem ez a muszka klíma nem, nem egom« . .

Irtózatossá nyomor vált a felgyújtott Moszkvából visszavonuló francia seregre. Az orosz sivatagokon fagy és ehség pusztította Napo-leon katonáit. Ezrével pusztultak el a legbát-rabb vitézek s szemfedőjük a hótakaró lett.

A ki a seregtől, felig megfagyott tagokkal, el-maradt, azt a farkas-csordák tépték szét. Az oroszok is körül-körül csaposták a menekülő francziákat, kiknek száma minden órában fo-gyott.

A kik haza értek, azok is nyomorékokká lettek. A kiállított rettenő szenvedések híven visszatükröződnek a rongyokba burkolt fran-czia katonák arczáról, összefagyott tagokkal alig bírnak vánszorogni. Szemeikben nem a harcvágy tüze lobog, hanem a halálvágy li-dérczfénye reszket. Nem hadsereg ez többé, hanem nyomorult koldus-csoport, a melyre a váro-i lakosság szánalommal tekint.

A festmény nem új, de Budapesten még nem volt kiállítva, így ujdonság számba megy. Élethű realizmusával megdöbbenti a szem-lőt.

Magyar tárgyú történelmi kép is van e teremben. Bihari Sandor festménye, mely azon jelenetet ábrázolja, midőn Zsigmond ki-rály Ulászló lengyel királyt a nagyváradi szé-kesegyházban, Szent László sírjánál fogadja. A szép kivitelű kép Nagyváradi város tulaj-dona; Debreczen is tervezte, hogy az ezred-év emlékére, saját történetéből, képet festet, de a terv abban maradt s ma már nem is beszélnek róla, hogy ilyen képet csináltat a város, — pedig az új városbáza díszter-mébe nagyon jól illenek majd egy szép történelmi festmény!

Pállik Bélának felsőbányai tájképe a legsikerültebb tájképfestmények közé tartozik, s dieséri a szerencsés kezű mestert, kinek a

pök ur háta megett s ha az ily műveletekbe belemenésre egyházi elnökének engedélyt adott, vagy hallgatva csak elnézte is: levonja belőle a következtetést és fedezi az egyházkerületi vagy onban netalán esett hiányokat. Ez a reábizott jogok gyakorlatából folyó kötelezettség. Azt is elhiszük, hogy a bank és zálogüzlet nem oly sikamlós pálya, mint a börzejáték, a melyen különféle esélyek és látszatok összezavarják a legbiztosabbnak tartott számítást. De bizony a t. karékpénztárak bukása, a melyek nemis oly ritkák, azt bizonyítja, hogy az is csak kockázat; s ha vezetésében akár szakértelem hiányzik, akár az ellenőrzés lazul — veszélyeztetni még az alaptőkét is, s ezerek méltó kárhozátását idézi fel.

Ám legyen, hogy mindaz nem következik be, s az egyházkerület nyereségről nyereségre megy az egyházfenntartó tőke kockázatával: azt kérjük, hogy azok az alapítók a kik buzgó-ággal, nemzet és vallás-szeretettel összerakták azt a vagyont, hogy legyen az egyház fenmaradásának anyagi biztosítéka, úgy hagyták e hátra, hogy az utódok kereskedjenek vele a világ legzajosb, a lélek életére legkevesebbet vagy éppen semmitsem vezető pénzpiacra, s tegyék ki a »hausse« vagy a »baisse« esélyének.

Nem 19-ik század végi nemzedék! ... Azok az ősök nem értették, de hisszük, hogy nem is akarták érteni még kevésbé használni ama szavakat, de azt meg elismerjük, hogy ref. egyházuk szegény külső, — de annál gazdagabb lelki világában alaposan értették Pál — I. Timoth. 6: 6 — a pásztoroknak adott, de minden jó egyházra is tartozó intését: »Nagy kereskedés az Isteni szolgálat, az elégséggel:« s nem úgy értelmezték, a mint az erdélyi püspök ur alkalmazza is: hogy annak a

kereskedésnek a pénzszerelem ből minden gonoszság gyökeréből és ennek kielégítésére kell származnia, mely miatt sokan eltévelyednek a hittől is és általszegeznek magokat sok gondokkal; hanem az igazság, az isteni szolgálat, a hit, a szeretet, békességstörés és a szelidség gyakorlatából. Vagy talán a talen to m o k k a l való kereskedésről mondott példabeszédben Mát. 25: 14-30 — találja meg püspök ur az impulzust az egyházi téren gyakorolható pénzüperációkra? De hát ezt meg íráig ami evangelium szerint reformált egyházunkban minden lelkész a benne levő, lenni kellő képességnek a lelkivilágosság terjesztésében minél sikeresebb munkálkodásban álló kötelezettségére értette. Mindazokban s mindebben pedig — megütöközéssel látjuk, hogy az erdélyi ref. egyházkerületben most nem előre, hanem visszafelé fejlődés történik.

Azonban nem szükség szorosán az evangeliumi örök, — Krisztus és az apostolok neve által megszentelt elveket tartalmazó idézetekhez folyamodnunk... szoritkozunk — csak ev. ref. egyházunk Kálvinista elnevezésében álló lényeges jelentőségéhez. Elleneink — gunyból — szoktak minket így nevezni, de mi nem szégyeneljük ezt; mert csakugyan ama nagy reformátor, — a szigorú Kálvin presbiteri egyház kormányzati rendszeréből fejtett ki az az autonom egyházalkotmány, mely a ker. egyház legősibb — Krisztusi elveken alapuló, apostoli eredetű igazgatási rendszeréhez legközelebb áll; amely a népnek amikor befolyást biztosít az egyház — kormányzatb, akkor biztosítja is annak törhetlen önértékes ragaszkodását ahhoz, ha meg nem hamisítják. E rendszer hazánkban az alkotmányos érzés menedékhelye volt s a politikai téren a modern parlamentarismusként uttörője lón. De nem ismerjük sem Kálvin elveiben

sem egyházunk életgyakorlatában, hogy pénzüzérkedésben találta volna akár a tan terjedésének, akár az egyház fentartásának, avagy magasabb fejlődésének eszközt és biztosítékát. Nemis szükséges, nem is kell ref. egyházunknak sem egységében, sem erdélyi kerületében, sem börzejáték sem »Kálvinista« b a n k k .

Ugy tartjuk, hogy tiltakozásunk az ellen általános ev. ref. egyházi. Éppen ezért csudálkosásukat nem fojthatjuk el, hogy egyházi lapjaink megbotránkozásunknak kifejezést nem adtak még mindeddig s amaz erdélyi pénzkisérletek veszélyes és magyar ev. reformált — vagy ha úgy akarják — kálvinista egész egyházunkat pellengérré állító pénzüveletek — es most legközelebb kísértő »kálvinista bank« és zálogház ellen fel nem emelték hatékony tiltakozó szavukat.

Elhiszem, hogy személyes tekintetek, talán még az eszelyes tartozkodás által is, visszatartva érzik magukat attól, hogy szennyeseinket mutassuk a világnak, mely kapva-kap azok kitérésén, kivált a Bontoux-féle bank bukása által sok-sok milliókat sárba vesztett ultramontán világ, mely azonban ha veszt — a »péterfillérek« segélyével, ki bírja; de hát nálunk az eszelység és személyes tekinteteknek nem áll e feltételek: a közjó és szeretett egyházunk becsületének megőrzése iránti kötelesség-érzet, a melyeknek nincs sehonnán kárpótlásuk? Amit hallgatással takarni akarnak: nem egyházi lapok, kitérték már azokat — némelyek éppen kártevő vendéssel.

Megelégedéssel olvassuk, hogy ott-hon — Erdélyben — a püspök banktervezete az egyházmegyéken és más illetékes fórumokon — nagyenyedi, kolozskolotai, vajdahunyádi egyházmegye, kolozsvári ref. kollégium sat. még eddig megbukott. Ohajljuk, hogy az egész

8-dik teremben levő allatfestményei (vezérürü begető birkák, kostanulmány) szintén hosszasan lekötik figyelmünket. Páluk elismert jeles allatfestő s ilyenmü festményei nem nélkülözik a humort sem, amit az »Ehes« quintett-festménye is bizonyít.

Az első teremben levő arcképek közül fölemlítjük Tóth Vilmos arcképet (Stetka Gyulától) és a lembergi bibornok arcképet (Augusztynovics lengyel festőtől). Sikertelt arcképek; de nem értjük azt, hogy a kinek ninesenek megörökítésre méltó szép arczvonalai (mert se Tóth Vilmos, se a lembergi metropolita nem tartozik a férfi idealok köze, mindkettőnek kifejezéstelen arca van), az miért festeti magát olajba? Az ilyen ember elégítse ki a hiúságát egy egyszerű fénykép-pel, mert valóban sajnáljuk azt a művészt, a ki esetét mindennapi, közönséges arczokra vesztegeti!

A 2-dik teremben Szenes Fülöp a festői műteremből mutat be egy jelenetet, »Gyöngy az élet, komoly a művészet« cz. alatt. A Loreley öltözötü modell a pamlagon hever, a fiatal festő pedig nagy komolyan rajzol. Nem hatnak rá a szép lány csabjai. Az ilyen csigavörü fiatal ember bátran beállhat az erkölcs-nemesítő egyetbe, egyébre úgy se való!

Spanyi Béla »Őszi hangulata« igazán őszi hangulatba ringat bennünket. Elfelejtjük, hogy tavasz van s ossiáni kedélyhangulatban nézzük a felszálló ködöt. A hangulat mellé még köhintünk is egyet-kettőt.

Weeks Edwin lord, aki bizonyára anglus, noha Parisban lakik, indiai utcái képet mutat be. Barna arcu, napégetett ucczai borbélyok működnek maguknál is barnább arcu kuncsafok között. A szereplők nagyon hasonlítanak a mi valgyogvető cigányainkhoz, ki szintén Indiából, a szent Ganges vidékéről kerültek a Tisza partjára s itt azt hazudták, hogy Egyiptom földjéről jöttek, a szolgálatnak házából. Pedig a cigányok értenek ugyan a valgyogvetéshez, de piramist nem építettek soha! Azt más népfaj eszelekedte! A nemes lord még egy másik keleti tárgy. képet is allított ki, »Utban Ispahan fele« cz. alatt, mely kép a 6-dik teremben látható. Igazi keleti taj ez, izzó homokkal, forró napsugarrakkal, tevékkel és más szárnyas állatokkal. Mi nem jártunk Ispahanban, de elhiszük, hogy nagyon kellemetlen dolog arra felé utazni.

Most szent képhez érünk. Tury Gyula Szent-Gellért püspököt festette meg oltárképgyanánt. A magyarázó szöveg, melyet 40 filléréért vesztegetnek, nagy bőbeszédűséggel azt mondja, hogy ez a kép »nagy méltóságú Dessewffy Sándor csanádi püspök tulajdona.« Nem irigyejük a nagy méltóságú p. urtól ezt a képet, mert mi ezzel az urral, t. i. Szent-Gellért püspökkel, nem rokonszenvezzük. — Terítő buzgalmat elismerjük ugyan, de azt már nem helyesshetjük, hogy ő is azon papok közé tartozott, kik vakbuzgóságból tüzzel-vassal pusztították a régi magyar emlékeket s ez a vandál pusztítás okozta az, hogyszultán ajándékából?

nemzetünk és történetéről, még a vezérek koráról is, olyan keveset tudunk. Szent István papjai semmi érzellemmel nem viseltettek a magyar történeti emlékek iránt, üldözték a hegedősök énekeit is, az utókor nagy kárára! Hogy a pogány vallás emlékeit elnyomják, megsemmisítettek a magyar és történeti emlékeket Valódi barbárság, melyhez hasonlót csak a törökök műveltek, midőn Matyas király híres könyvtárát eipusztították!

Több arckép közül, mely e teremben látható, felemlítjük a Kossuth Lajos arcképet, melyet Stetka Gyula festett. Nemzeti színű zászló alatt, szonoki állásban ábrázolja e kép Kossuthot, akire azonban alig lehet ráismerni, mert az a rideg, fakó arcz, az a savó színű szem, az a lapos homlok, soha sem volt a Kossuth Lajosé!

Mielőtt a harmadik terembe átmennénk, pihenjünk meg egy pillanatra a terem közepén álló kenyelmes körpamlagon, mert a szem kifárad az egymásra toluó képek szemlélésében, — a színek összezavarodnak előtte, s nem tudja méltányolni az újabb látni valókát, pedig még sok szép mű igérkezik. Csak ha szemünket megpihentettük, — akkor induljunk tovább, mert különben hamar kifáradunk s unotta lesz elöttünk az egész kiállítás!

(K. B.)

*) Talán csak elhurczolták, mert különben az új időben hogy kerültek volna vissza a Korvinák v (Szerk.)

erdélyi egyházkerület bontakozzék ki az ellévedt püspöki és igazgatótanács veszélyes nyomása alól és fordítsák mindnyájan nagy képességeket és hatalmukat a fő és igaz célra ennek megfelelő eszközökkel; de az egész magyar ev. ref. egyházegyetem is erősítse őket azon határozott kijelentéssel, hogy becsületes szegénységben inkább akarunk élni, mint veszélyes kockákkal járó és még amellett nagyon problematikus erkölcsű gazdagodás után kapkodva.

Nem kell: börtönyt! de nem kell: Kálvinista bank sem!!

—a—r.

BELFÖLD.

Az önálló vámterületért. Bárán lakossága 707 aláírással ellátott kérvényt küldött Kossuth Ferenczhez azzal a kéréssel, hogy a kérvényt adja be a képviselőházhoz az önálló vámterület felállításért. — A biharmegyei Derecske lakossága ugyancsak Kossuth Ferenczhez küldött a képviselőházba benyújtás végett hasonló czélú 660 aláírással ellátott kérvényt. — A rákóczi »Egyetértés-kör« szintén ebben az értelemben kérelmezte.

A lelkesi jövedelem kiegészítéséről rendelkező törvényjavaslat még a pünkösdi ünnepek előtt napirendre kerül a főrendiházban, együttesen a képviselőház által már elintézt s jelenleg tárgyalás alatt levő (többi előterjesztésekkel). A főrendiház hármasközjogi, törvénykezési és pénzügyi bizottságában történtek után kétségtelennek látszik, hogy a kongru-javaslatról elénebb vitát fog kifejldni a főrendiház ülésén. A bizottság kebelében fölmerült kifogásoknak és ellenvetéseknek némi nyomát mutatja egyébiránt a Ház elé terjesztett bizottsági jelentés is, melyből kivesszük a következőket:

A törvényjavaslatban követelt mód a lelkesi jövedelem kiegészítésére a leghelyesebbnek mutatkozik, minthogy — habár a lelkeseknek állásukhoz, mert ellátásáról való gondoskodás első sorban az illető egyházak terhe és kötelessége — az állam tovább nem nézheti közönyösen a lelkesek sok helyütt sanyaru helyzetét s nem vonhatja meg támogatást oly egyházaktól, melyek a rájuk nehezedő terhek viselésére és kötelességük teljesítésére a kellő anyagi erővel nem rendelkeznek. Habár a törvényjavaslat a bevett felekezeti közötti jogegyenlőség és viszonyosság elvére van alapítva, a latin és görög szertartású római kath. lelkesek jövedelemkiegészítése a törvényjavaslat által végleges megoldást nem nyert, mert ez más uton van rendezés alatt, mégis ennek bekövetkeztéig az állam ideiglenes hozzájárulással segíti a mostoha anyagi viszonyokkal küzdő lelkesek jövedelmének ideiglenes kiegészítését. A létminimum a lelkesek kvalifikációjához képest 1600, illetőleg 800 koronában állapítatik meg; ez megfelel a nyugati államok lelkesi jövedelemátlagának is. Múltános ez a dotáció azért is, mert a felszámítandó jövedelemre és a levonandó kiadásokra nézve a törvényjavaslat oly méltányos alapelveket szab meg, hogy a jövedelemkiegészítéssel ellátandó lelkesek tényleges javadalma az 1600 illetve 800 koronát okvetetlenül jóval meg fogja haladni; miglen az egyházi járadékokkal túlterhelt egyházak a mostohán fizetett lelkes dotációjának elkerülhetetlen föllemelése alól megszabadulván, túlterhelhetőségük is eleje vetetik.

A képviselőházból. Szomhaton csaknem az egész ülést a Polónyi Géza beszéde töltötte ki.

Majör Ferencz és Papp Géza felszólalásai után következett a sor Polónyira, aki azonban már előbb is szerepelt. Részbe volt neki ugyanis a Papp Géza beszédeben is.

Papp ugyanis a beszédeben azt fejtegette, hogy a 70-ik szakasz eredeti szövege-

se helyesebb volt, mint a bizottság által módosított új szöveg.

— Honnan vette ezt? — kérdi Polónyi Papp Géza elismeri, hogy »vitatkozott erről Polónyival«.

Most Polónyi emelkedett fel s már ekkor hirtelen terjedt, hogy kibeszéli az ülést. Ki is jelentette mindjárt az első szavaiban, hogy hosszabban kíván szólni. Azon kezdte, hogy nem élünk olyan időkben, a melyek alkalmasak az üdvös törvényhozásra. Parlamentünk agóniában van.

— Nyavalyog! — igazítja ki, derűtséget keltve, Madarász.

Igen érdekes és tanulságos volt Polónyi ama fejtegetése, mely tulajdonképpen Darányi Ignác földmívelési miniszternek szólt, a ki péteken az agrár-szociálizmusról s agrár viszonyokról talán nagyon is rózsás színekkel emlékezett meg. Elmondta aztán, hogy Hajdumegyében újra forrongás van.

Balmaz-Ujvaroson így szólt hozzá az egyik munkás:

Uram, csak egy halállal tartozom s inkább halok meg golyótól, mint éhen.

De megvan az efféle beszédnek is az oka. Semsey Andor ott tizenötezer holdat adott bérbe s a bérlő most egy-egy holdnyi albérletet sem hagy s idegéből szerez munkásokat. Több mint ötezer munkás vár ott munkára; e n n y i b e c s ü l e t e s m a g y a r e m b e r l e s i, v á r j a o t t a m u n k á t, vegye ezt mindenki tudomásul, a kinek munkásra van szüksége.

Hosszabban polemizált még Polónyi — Darányi miniszterrel, a kit figyelmeztetett, hogy kár dicsekednie, mert nincs mivel. Az nem ok a dicse végre, hogy egy félmilliót ad négy százalekra a szövetkezeteknek.

A szövetkezetek hálózatába be akarják fogni az egész országban a választókat.

Reszort póknak nevezi Erdély igazságügyminisztert, a kinek utóbb keresetlen ösztönöséggel feltálat keserű igazságokat mondott a szemébe.

A szervezettel is bőségesen foglalkozott Polónyi s kimutatta, hogy mit czéloz a kormány ezzel a szervezettel.

Hosszban fejtegette a hibákat, melyeket a javaslatban lát s gyakori helyesléssel találkozott, a mikor az Erdély-féle kodifikálást perszifálta.

Megemlékezett az eddigi szónokokról is s ezekkel is polemizált, de kijelentette, hogy a gróf Apponyi előterjesztéseit elfogadja és mágára teszi.

Polónyi n a k é l e s e n támadó beszédét, a melynek egy részében pedig valóságilag megróttá az ellenzék az érdeklődés hiánya miatt, az ellenzékiek gyakori helyesléssel kísérték. Polónyi konkuziója természetesen az volt, hogy ezt a törvényjavaslatot mely felér egy m. kir. szavazati zálogházzal, általánosagban sem szavazza meg.

Az ülés végén Darányi miniszter tett pár megjegyzést a Polónyi által előhozott balmaz-ujvárosi dolgokra vonatkozólag, azután Erdély kérte a házat a — vita bezárása után, — hogy beszédét hétfőn mondassa el.

A harmincz millió póthitel. A harminczmilliósi hadi póthitel dolgában Budapestről N. Fr. Presse-nek a következőket írják: A harminczmilliósi póthitel tárgyalását a bizottsági tanácskozás végére halasztották, valószínűleg azért, hogy a delegátusokat kedvezőbb vélekedésre bírják. A póthitel titkos bizottsági ülésen fogják tárgyalni, amelyen a kormány a pénznek időelőtti felhasználását és a szállítási szerződések megkötését, melyeket többé nem lehet visszavonni, meg fogja okolni. A póthitel valószínűen meg fogják szavazni, de előre láthatóan óvást fognak bejelenteni és rosszalni fogják azt az eljárást, hogy a fedezet póthitel útján történik, ami illuzóriussá teszi a költségvetési jogot. Az ellenzék visszautasító magaviseletét energikus tiltakozó nyilatkozatával fogja megokolni.

KÜLFÖLD.

Az erdélyi oláh iskolák segélyezése.

Az erdélyi oláh iskolák segélyezése, mely Bukarestben a kamarában történt felszólalás következtében oly nagy izgatottságot keltett, szóba került tegnap a szenátus ülésében is. Kétten is intéztek interpellációt a miniszterelnökhöz. Az interpelláló szenátorok valóságos excczelláltak a szemérmelenségben, sőt az egyik Panu, odáig merészkedett, hogy azért is megtámadta Sturdzát, mert az kijelentette egyik régebbi beszédeben, hogy Románia-nak nincs joga beavatkozni Ausztria-Magyarország belügyeibe. Ez az ur úgy látszik vagy annyira ostoba, hogy fogalma sincs a nemzetközi jogról, vagy oly erős foku nagy-zási mániában szenved, hogy azt hiszi, Magyarország már egyszerű tartománya Románianak, a melylyel szabadon rendelkezik. Igazán itt az ideje, hogy külügyi kormányunk végre erélyesen fellépjen az efféle izultusok ellen s a magyar közoktatásügyminiszter hazug állításaiért olyan elégtételt adjon a hetvenkedő fiézkóknak, a melyet méltán megérdemelnek, mert azokkal a semmitmondó válaszokkal, melyeket Sturdza az interpellációkra adott, csak némileg önértetes állam sem elégedhetik meg, még ha nem is nagy hatalom mint Ausztria-Magyarország volna. A légy szemtelenségét is eltüri egy ideig az ember, de ha már kiállhatatlanná lesz, a falhoz mazolja. Ennyit legalább is jó lesz megjegyezni azoknak a nagyszájú uraknak, de külügyi kormányunknak is azt, hogy ez a kellemetlen bogár nagyon szaporos, melynek ha idejében el nem kezdik a kiirtását, ki nem oltja ugyan de felettébb türethetlenné vagy legalább in kellemelenné teszi az életet. Az ülés lefolyásáról a következő távirati tudósítást kaptuk:

Gradisteanu a szenátus tegnapi ülésén interpellációt intézett Sturdza miniszterelnökhöz, melyben felvilágosítást kér az iránt hogy mily lépéseket tett Sturdza hogy Románia elégtételt kapjon a magyar közoktatásügyminiszter hazug állításaiért?

Panu ugyancsak azért interpellált. Az utóbbi megokolásában kiemelte, hogy sajnálja hogy Sturdza a kamarában kitérőleg válaszolt. A konzervatívoknak — ugymond — azért kellett távozni a kormánytól, mert mindenki azt várta, hogy az erdélyi románok sorsa kedvezőbbre fog fordulni, ha a liberálisok jutnak a kormányra. Mily nagy volt azonban a megütközés, a midőn Sturdza alighogy kormányra jutott, megtagadta elveit és a hirdett jászvárosi beszédben kijelentette, hogy nincs jogunk Ausztria-Magyarország ügyeibe beavatkozni. Innen datálódik az erdélyi románok sanyaru helyzete, mert a magyar kormány több olyan törvényt léptetett életbe, melyek a román nemzet megsemmisítését czélozzák.

Sturdza azt válaszolta, hogy ő az ellene intézett személyes támadásokat figyelembe nem veszi, a mi a jászvárosi programmot illeti, azért csak pártjának tartozik felelősséggel.

Panu kijelentette, hogy ily kitérő válasz-szal nem lehet ily fontos nemzeti kérdést a személyeskedés terére terelni. — Azután Gradisteanu okolta meg interpellációját. Wlassics miniszter pontja van. A rendelet hivatozik a román kormány egy jegyzékére, melyből kitűnik, hogy a brassói Szt.-Miklós templom a román kormánytól segélyösszeget kap.

Sturdza miniszterelnök azzal válaszol, hogy nincs tudomása róla, hogy Wlassics miniszter rendeletet intézett a nagyszabeni metropolitához. Egyébként a magyar kormánynak nem is kellett jegyzék, mert hiszen a tétel a román költségvetésben is előirányoztatott. Ezzel az ügy befejezést nyert.

A »Pol. Corr« Budapestről kélt táviratában a következőket jelenti:

Tény, hogy Wlassics közoktatásügyi miniszter ennek az évek óta húzódo törvényellenes állapotnak véget vetett. A miniszter felszólította ezeknek az iskoláknak fentartóit, hogy hagyjanak fel a szabvenzióval, mert

az 1883. évi XXX. törvényzikk határozottan megtiltja az iskoláknak, hogy külföldi segélypénzeket fogadjanak el. Hajlandónak is nyilatkozott arra, hogy a szubvencziótól ily módon eleső iskolákat állami segélyezésben fogja részesíteni, a nélkül, hogy ezzel csorbítani akarna az említett iskolák felekezeti jellegét, vagy tannyelv-szabadságát. Az úgy a legjobb befejezéséhez közeledik s remélhetőleg a legközelebbi idő alatt eltűnnek még a nyomai is ennek a magyar közoktatásügyre oly aggasztó körülménynek, melynek párját egy országban sem lehetne találni s a melyet egy ország sem tűrhetne el a legkomolyabb veszedelem nélkül, hogy tudniillik egy idegen kormány nyilvános tanintezeteket szubvencionáljon s hogy azoknak tantestületére és az iskolák egész irányára elhatározó befolyást gyakoroljon.

Az ev. ref. leánytanintézet majálisa.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, május 15.

»Ki a zöldbe, — a tavasz diszbe öltözött természet kebelere,« Az elő embervilág jel-szava ez. A faluk egyszerű lakói oly szerencsések hogy e vágyuknak könnyen eleget tehetnek, sőt munkálkodásuk nagyjából ott folyvan le — úgy szólván a természet kebelén élnek. Nem így a nagyvárosok lakói. Ezek foglalkozásuk által a gyarak füstös, a műhelyek dohos, az iskolák poros, fűledt, vagy a hivatalok aktapeneszes levegőjében stb. élni kényyszerültek. Nem csoda tehát, hogy ha eljött a tavasz, diszbe öltözött a szabad természet, — amikor szerét tehetjük, — rohanunk ki a zöldbe.

És ez nem is korunk modern életvágának kielégítése. Mar a régi nemzetek, különösen a komoly római is gyakorolta; sőt hozzávagyakozásának vallásos kifejezéseképpen a tavasznak viraggal díszített istennőt adott — »Flóra«-ak, dallal virágdiszbe öltöztetve mindent — vidám jelenetekre gazdag tavasz-ünnepet szentelt — a legszebb és kiválólag tavasz május hónap jöttével.

Ez az ünnep nem ama vallásos, hanem társadalmi jelentőségében átmaradt a mi késő korunkra is és különösen a tavasz szépsége iránt fogékonyabb gyermek és ifjúsági intézetek egyleteink — »Majálisok« rendeznek önelet kedvük találatkényszerével magokra és az ifjú élet kedvteléseire is visszaemlékező idősök — szülők és minden érdeklődőkre nézve, ünnepszerűen gyönyörködtetve.

Az ev. ref. leánytanintézet ünnepé, Debreczen város szépségeiben gazdag Nagyerdői mulató helyen — május hó 14-én délután 3 óratól éjfel után 2 óráig folyt le.

»Jupiter Pluvius« bizony nem volt elég udvarias az ünnep tartás elen álló bajt és tisztelgő meztosagot egyesítő tanárnőkhöz és az ártatlan élvezet után vágyó gyermekcsereghez. Öszszavonta hangos szemöldökét s majd elrontotta a vidám ünnepet... bocsátott oly tartós esőt a milyen egy ily ünnephez felesleges és nem gondviselészerű.

De hat még nem gátolhatta, mert a vagy és remény valóditása iránt erős volt az akarat, mint az élethe bocsátott akadály — s a majális megtörtént.

Az ev. ref. leánytanintézet majálisa minden évben megtörténik — a növendékek imitativájához, ha az legalább 150 növendék által aláírva a tanárkarhoz beadott kérvénnyel van kifejezve: a tanárkar készségegel hozzájárul. Hogy ne, hiszen az intézet nevelő feladatahoz tartozik az ártatlan mulatságban derülő életkedv fejtese is; amellet a befolyó tiszta jövedelem jótékonycehra fordítható, ami jelen esetben az ifjúsági könyvtár gyarapításának kiváló becses érdeke volt.

A tanárkar kiterjesztette a majális mulatságában különösen a táncban részvételt a főiskolák növendékeire, akik mint rendezők egészinkék valszalagall díszeltek s szerepök a rend igen könnyű fentartása mellett különösen a táncrendezésben állott.

Az intézet növendékei tanárnők felügyelete alatt d. n. 3 órákor vonultak ki a Nagyerdőre a »kis vonaton« és nem gyalog sorrendben, ami pedig gyönyörködtetőbb lett volna; de az eső miatt így kellett lennie.

A kivonulás után a mulatság sorrendjét 3—6 óráig, a társasjátékok töltötték, amelyet ismét csak a »Dobos pavillon«-ban lehetett folytatni, mert a »Zöld«-ben, ahol az kedvesebb és a nap jelentőségének megfelelőbb lett volna — gátolta az eső. De hat a résztvevő nyugt-gő-mozgó gyermek-sereg így is jól mulatott.

Hat órákor hangzott fel a program-szerinti táncmulatságra hívó zene: a Rákóczi indulóval és tartott az éjfelutáni 2 óráig ifjúsági jövedelvel és kitartással.

A »Majális« tehát jól sikerült — a kedv lehangolására igen alkalmas idő dacára is.

Miként a növendékeket nem tarthatta volna vissza ha Jupiter még Tonánsképpen avatkozik is be: A gyermekek ártatlan kedv töltése által legközelebből érdekelt szülők szinten megjelentek. A örömteljes kötelesség-szerűleg ott voltak; a leánytanintézet ügyi vezetősére hivatott notabilitások: az iskola szeretett buzgó elnöke Kis Albert az ősz, — de a gyermekcsereg életkedvében még mindig gyönyörködő püspök, a főispán, a polgármester helyettese Csóka Sámuel, Sas Béla, Csiky Lajos stb. stb. akiknek jelenléte a mulatságot, hogy magasabb jelentőségűvé tette — könnyen látható.

Nem hiányzott a kedves ünnepély által legközelebből nem érdekelt vendégcsoruzo sem, amelynek azonban a kellemetlen idő dacára is megmutatott részvete, hogy nevelő lett a vidám közhangulatnak — elképzelhető.

Sok-sok vidám Majalissal a mi kedves növendékeinknek s hogy ahhoz az égi rokonszenvesebben járuljon nap es csilagsugaraival tisztaszívűből óhajtuk.

NAPI HIREK.

*** Pályázat hadapród iskolai alapítványra.** Debreczen szab. kir. város által az 1897. évi XXIII t. cz. értelmében szervezett honvéd hadapród iskoláknál létesített egy alapítványi hely, az alapító oklevél értelmében 1898—99 ik évi tanév kezdeten betöltendő lesz. Minthogy ezen alapítványal egybekötött bemutatási jogot Debreczen város közönsége illetékes gyakorolni. A betöltendő alapítványi helyre ezen pályázat hirdették. Felhívatnak ennél fogva az igény jogosultsággal bíró mind azon egyének, kik magukat a jelzett alapítványi helyre felvetetni óhajtják, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat folyó évi Július hó 15-éig a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályához adják be, hol naponként délelőtt 9—12 óráig a feltételek is megtekinthetők.

*** Főigazgatói látogatás.** Geresi Kálmán a debreczeni tankerület kir. főigazgatója, mint a kerületbe tartozó autonóm felekezeti iskolák felügyeletével megbízott miniszteri biztos 22-én vasárnap indul a mezőtúri ev. ref. gimnázium meglátogatására, hol néhány napig fog időzni.

*** Ármós Balint végrendelete.** Nehai Ármós Balint végrendeletét tegnap hirdettek ki a járásbírósnal a rokonok és dr. Medve Kálmán végrendeletü vegrehajtó előtt. A jó szívu, puritan jellemű derék öreg ur önmaga által mintegy 70000 frtra becsült vagyon felől rendelkezett 1897 aug. 29-én Smonffy Imre polgármester, Komlóssy Arthur főjegyző ifj. Csóka Sámuel és Hamar László tanuk által aláírott testamentumában. Igazi mélyen érző emberbarát s városáért, szülőföldjeért lelkesedni tudó polgar, egyházat, s ennek veteményes kertjeit, az iskolákat hitsséggel szerető protestáns keresztényen nemes lelkületére, fennkölt gondolkozásu élet fényt. A végrendeletet térszűke miatt holnap ismertetjük.

*** Eljegyzés.** Egy Debreczenben született itt közkezdveltségnek örvendett s még ma is a legjobb emlékezetben levő hírlapírótságunk családi örömeről vesszünk hírt, melyet siettünk

t. olvasóinkkal is tudatni ez: Londoni Eleknek, jelenleg a budapesti »Magyarországi« napilap külföldi rovatvezetőjének s előbb hosszabb ideig a »Debreczeni« munkatársának eljegyzése, melyről a következő tudósítást ad hirt: Özv. Chiorer e n Miklósné született Bornemisza Róza Londesz Elek jegyesek. Ar-Torda, Budapest, 1898. május 14. A többi ismerősök, jóbarátaihoz teljes mértékben járul a Debreczeni, annak szerkesztősége s — hisszük — egész olvasóközönsége is.

*** A Csokorai kör diszülése.** A Csokorai kör idei szazonjának bezárásául a jövő hét péntekjén nagy szabásu tavaszi mulatságot rendez a nagyerdőn. Az estélyi irodalmi részének műsora még nincs teljesen összeállítva, de az eddig tudott számok is olyanok, hogy az igazi meglepetés számban mehetnek. — A műsor után táncz lesz.

*** Tisza és Lów.** A D. R. U. és az »Országos Hírlap« május 15-iki számaiban a vendéglős kongresszus itt időző tagjaival egy helyiségben söröző Tisza Kálmánról megjelent szellemes apróságok az oroszlanrészi egy Lównék tulajdonítják.

Mint hogy egy a kávéházakban, mint az utcán is a fentemlített apróságok miatt nekem egyremásra gratuláltak, kénytelen vagyok jelenteni, hogy az a bizonyos szereplő Lów nem én vagyok, sőt nem is ösmerem.

Igaz ugyan, hogy én is Lów vagyok, de előző s zör: Tisza Kálmánt még a viderő vita alkalmával végement tüntetések ösmerem; másodszer: másfél évvel ezelőtt majdnem egy teljes óráig volt alkalmam Debreczenben személyesen is beszélgetni az ősz generálissal; harmadszer: én nem hordok arany keretű szemüveget; a fejem sem érdekes és csak egyik lábam bal.

Mindezeknek közszéttételei megerősítik, hogy az a bizonyos Lów, ki mellesleg ellenben vendéglős lenne, ha léteznék, nem én vagyok.

Lów József,
A Debreczeni Ellenőrbelmunkatársa.

*** Nem lesz kinematográf.** Kőváry Mór fővárosi vállalkozó kérvényét, hogy mozgó előképeivel a debreczeni színházban előadásokat tarthasson, tegnap tárgyalta a városi tanács. Tekintettel arra, hogy a színház átalakítási munkálatait nemsokára elkezdi, de különösen mert a kinematográf tüzveszélyessége miatt sggályokra ad okot, a tanács a kérvényt nem találta teljesíthetőnek, így hat le kell mondanunk arról, hogy a párisi tűzkatasztrófa hírhedté vált elődezőjével színházunkban is megismerkedjünk.

*** Telekszerzés a város részére.** május 25-dikén tartandó városi közgyűlésre immár harmadszor van kitűzve a névszerűtől szavazás alá az Áron és Antal-fele telkek megvásárlására.

*** Az előleg.** A bohème-világnak egyik kedvelt és használt jelzava az előleg. Ez persze több kalamitással jár, mint a lakusok hinnék, a kik soha előleget nem kérnek és nem kapnak. Sok jó és rossz elcset faragtak már az előlegről, a melynek sok a jó oldala, de még több kellemetlen utóíze van. Most ismét szóba került a művészek előlege. A kultuszminiszter ugyanis tudvalevőleg száz-ezer forintot biztosított a magyar művészeknek, a kik az 1900-iki párisi kiállításon részt vesznek. A művészek azonban előre szeretnek kivenni az összeg nagyobb részét mert egy-egy nagyobb kép vagy szobor megalkotása az időn kívül sok pénzbe kerül. Művészeink pedig nem igen rendelkeznek pénzzel. A miniszter, a kit az előleg dolgában fölkerestek, belátta azt, de akkor meg azt kötötte ki, hogy a jury tagjai vállaljanak felelősséget az előre kiosztandó összegekért. Szóval nagyban folyik az alkudozás a miniszter és a művészek közt, kik ez ügyben Bascsh Gyula elnöklete alatt ma is értekezletet tartottak. Ha a miniszter nem enged, megeshetik, hogy a magyar festők és szobrászok nem vesznek részt a párisi kiállításon s csupán régebb alkotások fogják képviselni a magyar művészetet a magyar osztályban.

* **A debreczeni kereskedelmi és iparbanknak** sikerült egy tekintélyes régi angol biztosító vállalatnak a „Rock» életbiztosító-társaságnak vezérügynökségét megnyerni; az ide vonatkozó lapunk mai számában foglalt hirdetést ajánljuk az érdeklődő közönség figyelmébe.

* **Az ácsifjuság dalestélye.** Az ácsifjuság fiatal dalegyesülete tegnap este a Margit fürdő dísztermében igen szép érdeklődés mellett batyumulatsággal egybekötve szépen sikerült dalestélyt tartott. A közönség az előadott énekszámokat zajosan megtapsolta, a mi szolgáljon buzdításul a fejlődése kezdetén álló dalos egyesületnek. Műsor után vacsora, majd tánc következett.

* **Halálozások.** Tegnap délután kísérték örök nyugalomra Darvassy Imrét, az öngyilkos kereskedőjét. Családjá a következő gyászjelentést adta ki: Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk szeretett fiainak, unokáinak, unokaöcsémnek, testvéremnek és sógoromnak néhai Darvassy Imrénének f. hó 13. este 10 órakor, életének 20. évében, váratlanul történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei a f. hó 15. napján d. u. 3 órakor fogtak a közokmányok az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid imádság után a kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra tételni. Ezen végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat, ismerőseinket s elhunyt kedvesünk pályatársait, barátait és ismerőseit fájdalommal szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898. május 13. Medgyaszay Erzsébet volt Darvassy Sandorné anyja. Özv. Medgyaszay Imréné szül. Bészler Mária nagyanyja. Dr. Medgyaszay Dezső nagybátyja. Darvassy Ella férjezett Hadhazy Jenőné testvére. Hadhazy Jenő sógora. Darvassy Sándor atyja. — Munkás Ádám ny. m. á. v. kapuőr elhunytával a következő gyászjelentést tettük: Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen s fáradhatatlan jó apának, nagyapának, testvéremnek, sógorának, keresztapának és rokonnak néhai Munkás Ádám nyugalmazott magyar államvasuti kapuőrnek f. hó 15. délután fel 4 órakor, életének 62. özevegységének 6. évében 2 havi szenvedés után történt gyászos elhunytát. — Kedves halottunk hült tetemei f. hó 17. d. u. 4 órakor fogtak a r. kath. egyház szertartása szerint a Homokkert II. járás 219. sz. háztól a Szent-Anna temetőbe örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent mise aldozat pedig folyó hó 21-én reggeli 9 órakor fog az Egke Urának bemutatni. Mely végtisztesség tételre rokonainkat, barátainkat és az elhunyt pályatársait szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898 május 15-én. Bánatos gyermekei: Munkás József és neje H. bra Teréz. Munkás Dezső. Munkás László. Munkás Erzsébet férjével Guthy György és gyermekeivel. Testvére: Munkás Mihály nejevel. Munkás Gábor nejevel. Munkás Katalin. Kereszt leánya Budai Erzsébet. Az örök világra szenteljük neki! A temetést Gebauer érczokor-sógyár rendezi.

* **A Hortobágyról.** Hortobágyi lötenyészési jutalomdíj kiosztása. A debreczeni gazdasági egyesület a Hortobágy pusztán, 1898 év május hó 22-én Vasárnap d. e. 10 órakor a lovasúterén népies lokálitást s lötenyészési jutalomdíj kiosztást s ezzel egybekötve csikós versenyt rendez. I. Lódíjazás. Jutalomban részesülhet minden debreczeni lótulajdonos és gazda. A jutalomdíj kiosztáson a debreczeni gazdasági egyesület és lötenyészési bizottság által kiosztatnak a következő díjak: I. Csoport. Csikóval elővezetett anyakanczák. 1 díj 6 drb arany vagy arany oklevél. — 2. díj 4 darab arany vagy arany oklevél. — 3. díj 3 darab arany vagy ezüst oklevél. — 4. díj 2 drb arany vagy ezüst oklevél. — 5. díj 1 drb. arany vagy bronz oklevél. II. Csoport. 3 éves kancza csikók. 1 díj 5 drb. arany, vagy arany oklevél. — 2. díj 3 drb. arany vagy ezüst oklevél. — 3. díj 1 drb. arany vagy bronz oklevél. III. Csoport. 2 éves kancza-csikók, 1 díj 5 drb. arany, vagy arany oklevél. — 2 díj 3 drb. arany vagy ezüst oklevél. — 3. díj. 1 drb. arany vagy bronz oklevél. IV. Csoport. 1 éves kancza-csikók. 1 díj 5 drb arany vagy arany oklevél, — 2 díj

3 drb arany vagy ezüst oklevél. 3 díj 1 drb. arany vagy bronz oklevél. V csoport. 1 éves mentesikók 1. díj Steinfed-díj; 10 drb. arany (kis és kis-közép birtokoknak) 10 drb. arany tartalékban. — 2 díj arany oklevél elismerésül nagy-közép és nagy birtokoknak, VI. Csoport. 2 éves mén-csikók. 1. díj 5 drb. arany vagy arany-oklevél. 2 díj. 3 drb. arany vagy ezüst oklevél. A jutalmazottak által az egyesület rendelkezésére visszabocsátott arany díjak helyett megfelelő elismerő oklevelek adatnak ki; a melyek a díjakhoz képest már eleve meg vannak állapítva. — Minden díjazott ló szalaggal díszített fel. — Azok a tenyészők, kik egy csoportban pénz-díjat nyertek, ugyanazon csoportban csak megfelelő elismerő okmányban részesítettek. A közönség felkértek, hogy lovaik a kijelölt helyre reggel 7 óra előtt oda vezettesse, hogy azok jegyzékbe vétethessenek s a bírói bizottság akadály nélkül elkezdhesse működését. — II. Csikós verseny, 1. szám. Sikverseny circa 2000 meter, lovagolva hortobágyi csikósok által nyergeletlen lovon. 1 díj 3 drb. arany. — 2 díj 2 drb arany. — 3. díj 1 drb arany. — 2 szám. Vigaszverseny. Nyitva mindazon lovaknak, melyek az első versenyben nem lettek helyezve. 1 díj 2 drb arany. — 2 díj 1 drb. arany. Azonkívül bemutatattik még a városi ménes, törzsgulya, egy tinó gulya stb. Felkérjük az érdeklődő közönséget, hogy a díjazáson megjelenni sziveskedjék. Ezen díjazásnak a Hortobágy pusztán megtartása által a gazdasági egyesület alkalmat kíván nyújtani a tisztelt közönségnek arra, — hogy a hortobágyi pusztát a nők is a legkényelmesebb módon megtekinthessék. — Gondoskodva van külön vonatról s megfelelő ellátásról. A külön vonatdíj és ebédjegy személyenként 2 frt 80 krért válthatók Király Gyula gazdasági tanácsnok ur helyeségében (város-báz) és Szent-királyi Tivadar ur üzletében. — Tekintettel a mutatkozó nagyobb érdeklődésre, felkértek az ezen kirándulásban résztvenni óhajtok, hogy jegyeiket május 18-ig kiváltani sziveskedjenek, annyival is inkább, mivel azok csak korlátozott számban bocsátattak ki. A Hortobágyra indulás költségen Május 22-én reggel 8 órakor, vissza jövetel külön vonaton délután háromnegyed 5 órakor leend. Debreczen, 1898. május hó. A debreczeni gazdasági egyesület és lötenyészési bizottság elnöksége.

* **Meghívás.** Az 1898 évi május 18-án szerdán esti fel 8 órakor Rösenberg Simon »Baross» kávéház tulajdonos külföldi helyiségében tisztújító közgyűlése lesz a Bikur Chólim betegsegélyző egyesületnek. Tárgysorozat: 1. A beszámoló jelentés és évi zárszámadások előterjesztése és a felmentvény megadása. (25 §) b) 2. Az elnök és a választmányi tagok választása. (25. §) a) 3. Esetleges indítványok. A tag urak ezen fontos közgyűlésen minél számosabban való megjelenésre sűrűsen kéretnek. Az elnökség.

* **Végtárgyalások.** A büntető törvény-szék a hét folyamán következő bűnpereket fog tárgyalni: 1898. máj. 16-tól máj. 23-ig az alább írt ügyekben lesznek végtárgyalások és sajtóügyek: 1898. máj. 16. hetfőn, Fiam Miksa, Buzógh Janos ellen családúkbak büntette, Tasi Ferenc és tarsi ellen lopás büntette miatt. 1898. máj. 18. szerdán, Fejzses János ellen hamisvád, Szalontai János ellen s. t. sért. büntette miatt. 1898. máj. 20. pénteken Marádi Lajos ellen lopás büntette, Fehér Imre s társai ellen lopás vétsége miatt. — 1898. máj. 21. szombaton Joós Lajosnak Pérchy Sándor elleni becsületsértés, és viszont Pérchy Sándornak Joós Lajos ellen, rágalmazás és becsületsértés miatt folyamatba tett sajtóperök fog tárgyalni.

* **A sertésbetűvadász betiltása.** A mitő tartottunk, bekövetkezett. A macsi és hortobágyi sertésbetűvadászok következtében Darányi földművelési miniszter tegnap táviratilag betiltotta a debreczeni sertésbetűvadászok megtartását. A miniszter intézkedése a nélkül is erősen sújtott sertésbetűvadászok és városunk üzleti forgalmára felette bönitőlag hat. Ez okból a városi tanács elhatározta, hogy a miniszter rendeletébe nem nyugszik bele

és pedig tekintettel előbbi rendeletére, amely a sertés betűvadász betiltásától feltételezi, hogy legalább 5 helyen forduljon legyen elő sertésbetűvadász esete. Itt azonban csak két helyen állapították meg, azok is a városon kívül és pedig az egyik 30, a másik 60 klm. távolságra. A tanács elhatározta, hogy Király Gyula tanácsnokot, a gazd. ügyek előadóját, azzal a kérelemmel küldi fel a földművelésügyi miniszterhez, hogy a városunkhoz káros következményű és indokolatlanul rendeletet vonja vissza. A most hétfőre eső betűvadász azonban mindenestre meg fogják tartani, miután anélkül sincs elegendő idő a már utban levő felhajtásokat visszarendelni. A Hortobágyi és a macsi pusztán előfordult betegségek foytat Ausztriába Debreczenből a sertésbetűvadászok egyelőre betiltottak.

* **Árokba fult.** M ó n u s Márton földesi 79 éves tehetetlen öreg ember tegnap ottan egy vízzel telt árokba belefult. Az öreg ki utóbbi időben adakozásból tartotta fenn magát, szeretete a pálinkát, s a végzetés szerencsétlenség is abból eredt. Mónus részeg volt és az árok szelén botorkálva bele bukott az árokba. Arra járók ott találtak az öregot meghalva.

* **Lövészlet.** 1898. május 8. tartott lövészlet eredménye. Díjat nyertek: Legjobb mély lövéssel Molnár Ferencz 4 koronát, Legjobb körívessel Fürst Ödön 4 koronát.

* **A gabonaüzere ellen.** A földművelésügyi miniszter a gabonaüzerek visszaéléseinek meggátolása érdekében a debreczeni gazdasági egyesülethez a következő leiratot intézte:

Némely vidéken olyan ügynökök és helybeli üzérkedők működnek, kik a k i s e b b g a z d á k a t otthonukban keresik fel s azok tájékoztatásukat felhasználva, a t e r m é s t g y a k r a n o l c s ó á r o n e l ő r e m e g v e s z i k, a megállapított vételár egy részét kifizetik s az előleg és a szállítandó ermény értéke er-jéig váltót vesznek vagy a k i s g a z d á v a l értelmetlen okiratot állítatnak ki. Ezek az üzelmek igen sok keserűség okai, — s ó t n e m r i t k a e s e t b e n e g y e s k i s g a z d á k t ö n k r e j u t á s á t i s e r e d m é n y e z i k.

E visszaélések meggátolása céljából kívánatosnak tartom, hogy az egyesület a rendelkezésére álló eszközökkel az érdekkörébe tartozó gazdaközönség figyelmét e visszaélésekre hívja fel s világosítsa fel azt az ügyleteknél használt fogásokról s figyelmeztesse az érdekelteket arra, hogy ha a véte. ügy b u r k o l t u z s o r a k ö l c s ó n, ugy az uszoravetés miatt a kir. bíróságnál följelentést tegyenek.

Egyben figyelmébe ajánlja a miniszter az egyesületnek, hogy az 1863. évi XXV. törvény-cikk 10. § a szerint a közigazgatási bizottság fölterjesztésére az igazságügyminiszter elrendelheti, hogy az uszoravetés miatt az eljárás hivatalból indíttassék meg. Ha tehát valamely vidéken az uszoravetés gyakori elkövetésének jelenségei mutatkoznak, helyesen cselekszik az egyesület, ha a közigazgatási bizottságnál kezdeményező lépést tesz az igazságügyminiszter intézkedésének kikérése iránt.

* **Kirándulás kerékpáron Nagyváradra** A debreczeni kerékpáros egyesület f. hó 29-én azaz Pünkösd első napján reggel 5 órakor kirándulást óhajtott tenni Nagyváradra, az ott tartandó pályaverseny megtekintésére. Ezen kirándulásra a menetparancsnokok már kiírták a felhívást a Margit fürdői egyleti gyakorló téren. hol azon tagok, kik résztvenni óhajtanak f. hó 25-ig Kacsó Ferencz és Keszler Gyula menetparancsnokoknál jelentkezhetnek, kiktől az utra vonatkozólag bővebb felvilágosítást nyerhetnek. Minthogy pedig a kirándulás iránt az egyleti tagok közt nagy az érdeklődés felkértek n t. tagok, hogy részvételüket — tekintettel a szorgosan megteendő intézkedések sorozatára, — mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

* **Értékes főnyeremény.** A protestans, szeretetház 20,000 és 25,000 korona értékű főnyeremény tárgyai megérkeztek és Szentkirályi Tivadarnál megtekinthetők.

A háboru.

A hangulat Spanyolországban megváltozott, mindenütt ujjongnak az amerikai harc-
terekről érkező kedvező hírek miatt. Valamennyi, úgy spanyol, mint amerikai forrásból eredő, táviratokból konstatalható, hogy az utolsó három napon az amerikaiak támadása úgy Kubán, mint Portoricón balul ütött ki. San Juan de Portorico bombázása kilencz óra hosszat tartott, a miután Sampson flottája, egy nagy, súlyosan sérült hadihajót vonatva, visszavonult. Minthogy a spanyol ütegek tüzeltek a visszavonuló hajókra, a spanyolok győzelmi híreinek kell hinni, annál inkább, mivel Londonból is az amerikai támadás sikertelenségét jelentik. Madrid ujjong; a kamara ünnepelte a sziget védőit, a kik tényleg, ha az erődök gyenge voltat és az erős hajóhad vehemens támadását tekintetbe vesszük, meglepőt produkáltak.

Epp ily szerencsétlenül végződtek, — a csaknem egyidőben megpróbált partraszállások is Kubán, a melyek a felkelők támogatására voltak építve. De a felkelőket már megverték a spanyolok és a partraszálló amerikaiakat barátok helyett a harezra ké-z spanyol gyalogság várta, a mely a partraszállókat visszaűzte.

A leghevesebb volt a harc Cardenasnál, a hol öt amerikai hadihajó akarta kioroszakolni a partraszállást, de a kikötőt védő ágyúszadok és partiütegek szépen kombinált védelme súlyos veszteségeket okozva, visszaverte őket.

Babia, Handa, Jictea, Cabanas és Cienfuegos mellett is megkísérelték a partraszállást. Különösen a legutóbbi helyen volt igen heves ütközet, a melynek következtében öt hajó és több bárka forszirozta a kikötőt. Eleinte sikerült is a partraszállás, de a spanyol csapatok csakhamar visszaverték őket. Cabanas jó és terjedelmes kikötőjében a »Gussie« nagy amerikai szállítóhajó ismételt partra akarta szállítani a katonákat; de minthogy a felkelők helyett spanyol gyalogság várta őket, hamarosan visszavezették. Így az amerikaiak ösz-szes kísérletei, hogy Kubán partraszálljanak, meghiúsultak.

Tegnap óta már megint nem tudják, hogy a spanyol flotta hol tartózkodik. Sampson a spanyol flottáról szóló hírt csak tizenket-
órával Martiniqueból való elindulása után kapta meg s így nem is gondolhatott arra, hogy a spanyol flottát úzóbe vegye, annyival kevésbbé, mert a spanyol hajók sokkal gyorsabbak az amerikaiaknál. A spanyol flotta Martiniqueben kimerítő táviratot kapott Madridból, úgy hogy a parancsnoka teljesen tájékozva van az amerikai flotta állásáról. Már most lehetséges, hogy a Cerveja spanyol tengernagy előbb deli irányba megy, hogy megsemmisítse az Oregon amerikai zászlós hajót, melyet Dewey Manilabót az Atlanti tengeri hajóhad támogatására elküldött és melynek most Martinique közelében kell lennie. Az is meglehet, hogy a spanyol flotta, Sampson megelőzve, a kubai blokádra visszahagyott, sokkal gyöngébb hadihajók ellen fordul. — Ennek megakadályozása végett Schley tengernagy azt az utasítást kapta, hogy a repülő hajórajjal azonnal induljon el Hamptonro-
adból.

Washingtonban óriás rémület van, mert attól félnek, hogy a spanyolok megtámadhat-
nak Schleyt, még mielőtt sikerült Sampsonna egye-
ülnie.

Az a hír, hogy a spanyol flotta Martinique-
nél megjelent, Washingtonban úgy hatott, mint a villámesapás. Az amerikai kormány-
nak a titkos ügynökök, a kémnászadok, a kö-
vetek, — a konzulok és az újságírók
mellett sem volt tudomása, hogy a spanyol
flotta Martiniqueban volt. A kormány erre
a hírre az utolsó pillanatban megváltoztatta
összes intézkedéseit; a kubai expedíciót bi-
zonytalan időre elhalasztotta; a floridai öböl-
ben levő szállítóhajóknak meghagyta, hogy ne
vegyenek föl csapatokat, hanem kizárólagosan
a haditegerészeti miniszteriumnak álljanak
rendelkezésére.

Schley ellentengernagy parancsot kapott,

hogy repülő hajórajával azonnal elinduljon. A repülő hajóraj tegnap délután négy órakor indult el Old Pointból; a tengerészeknek bucsulevelek megírására és táviratok föladására mindössze egy óra idejük volt. Arról senkinek sincs fogalma, hogy Schley miképen fog Sampsonnal együtt operálni.

Washingtonban még eddig abszolúte nem tudják, vajjon a spanyol flotta Martinique-
ből Kubába, Portorikóba, vagy máshova indult-e.

Az amerikai kormány rendkívül el van keseredve a martiniquei francia hatóságok ellen, a melyek visszatartották az amerikai konzulnak táviratát, melyben azt jelentette, hogy a spanyol flotta Martinique-ban van.

Legujabb hírünk a következők:

Madrid, máj. 15. Tegnap este erősen tartotta magát az a hír, hogy a **spanyol hajóhad már Cuba előtt áll.** A tengerészeti miniszter azonban kijelentette, hogy erről mit sem tud.

Washington, máj. 15. Távirati értesítés érkezett, hogy Cerveja spanyol tengernagy vezetése alatt egy hajóhad 100 mértföldnyire a **V a s s e z u e l a p a r t h o z k ö z e l e d e t t.** Ebből azt következtetik, hogy Cerveja egy tengeri esatát akar elkezdni és az alkalomra várnak, hogy Cienfuegot vagy Havannát megtámadja.

Washington, máj. 15. Jelentik, hogy Spanyolország Franciaországnaál ó v a s t e m e l t azon eljárása ellen, hogy megengedte az amerikai »Harward« hajónak Martinique mellett időzni, hogy gépét kijavíthassa.

St. Pierre Martinique, máj. 15. A spanyol torpedónaszad Tettór Forte de France közelében tartózkodott.

Madrid, május 15. Egy képviselő a kormányhoz kérdést intézett, vajjon milyen körülmények között jött létre a Filippiniekkel a béke, a mennyiben a magán tudósítások eltérnek a hivatalos jelentésektől.

Buenos Ayres, máj. 15. Rio Januróból jelentik, hogy az amerikai Arágo, Manilla, Nichterog, Bahia hadihajók ide érkeztek.

Madrid, máj. 15. Lipót a belgák királya a legnagyobb inkognitóban ide érkezett.

IRODALOM.

A **»Vasárnapi Ujság«** május 15-iki száma 26 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Nansen Frithjof« (Nansen és neje arcképeivel és képekkel Nansen sarkvidéki utazásáról). — Költemények: »Nansen.« Endrődi Sandortól; »Tévesztett utak.« Pap Kálmántól. — Regénytár: »Dama.« Történeti körkép, írta Baksay Sandor (Kinnach László rajzaival). — »A francia zászló« Verne Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — »Damjanichról.« — Spanyol uralom a Filippini-szigeteken» (képekkel). — »A cavitei tengeri ütközt« (képekkel). — »Két tengernagy« (Dewey amerikai és Monojé spanyol tengernagy arcképeivel). — »Jel-
netek az Egyesült Államok kongresszusából« (képekkel). — »A spanyol országgyűlés megnyitása« (képpel). — »A Magyar Tudományos Akadémia közlése.« — »Üközetre készülés a hadihajón« (képpel). — »Elsüllyedő ágyuk a new-yorki erősségekben« (képekkel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negydekre 2 frt, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., Egyetem utca 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása,

A földmívelésügyi m. kir. miniszteriumhoz az állandó gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján.

Május hó elején is folytatódott a kedvező esős időjárás s ezáltal különösen a nyugati vármegyékre terjedt ki a csapadék, a hol a

növényzet jó irányu fejlődése szintén bekövetkezett.

Általában az egész országban a vetései kielégítően fejlődtek. sőt helyenkint túlságos buják is lettek s minthogy zivatarral kapcsolatban csak kevés helyen voltak záporok és jégeszések: ennél fogva még a korai tulkövér vetések sem dőltek meg. A gazdaságközönség különben is nagyon sok helyen megkezdte és be is fejezte a bujább vetések sarlózását. A késő őszi vetések is sok helyen némileg megjavultak ugyan, de azért nagy átlagban még közepeseknek is alig jelezhetők, amennyiben többnyire igen ritkák, gazosak és egyenetlenek. Azonkívül a késői vetésekben a férgek is jóval több kárt okoztak s okoznak úgy, hogy egyes vidékeken még most is történnék kiszárlások, különösen az Alföldön az utóbbi napok folyamán is kiszárlották az egészen rossz buza és rozsvetéseket.

A drótféreg, a hesszeni légy és a gabonafutrinka leginkább az Alföldön úgy az őszi-ekben, valamint a tavasziakban még mindig kárt okoznak, az okozott kár azonban már nem oly tetemes, mint a minő még a múlt hetekben volt. A május 7., 8., és 9-én észlelt ködös időjárás következtében habár csakszórványosan és igen kis mértékben néhol a gabonalevérozsdá is mutatkozik, ugyanakkor az erdélyi részeken dér is volt, mely azonban kárt alig okozott.

A gazdasági munkálatoknak országsszerte kedvezett az időjárás; a legtöbb helyen befejezték a répa és kukorica vetését és a burgonya ültetését, sőt az első kapálással is végeztek.

A vetésekben elterjedt gaz aszatolása is napirenden lévén, már eddig is az ország nagy részében szépen kitisztították úgy az őszi, mint a tavasziakat.

A mi a növényzet általános fejlődését illeti, konstatalható, hogy az őszi rozs, őszi árpa és főképp az őszi repce nagyon előrehaladott állapotban van, ellenben az őszi buza az Alföld nagy részében is többnyire alacsony. A tavaszi buza, árpa, zab meglehetősen szép és magas.

Az 1895-iki országos felvételek alkalmával a buza területe 5 515.000 kat, holdra, a rozs területe 1,842.000 kat, holdra, az árpáé 1,788.000 kat, holdra, a zab területe pedig 1,685.000 kat, holdra becsültetett. Minthogy azonban a bevetett terület évről-évre változik, valószínű, hogy a folyó gazdasági évben is lényeges változáson ment át a bevetett terület részben az őszi vetőmag hiánya, részben pedig a tavasziak termelesének növekedése folytán.

Ha már most az elemi csapásokra a buzavetéseknek daczára a sok helyen vetett tavaszi buzának 9—10%-ot, a rozsnál legalább 12—15%-ot levonunk, akkor a tulajdonképpeni buzavetés területe csak mintegy 5 millió kat, holdat tesz, vagyis mintegy 515 ezer kat. holddal kisebb, mint amennyi a múlt évben bevetve volt.

A rozs területét legfeljebb 1,600.000 kat, holdra lehet becsülni, figyelembe véve azt, hogy a kiszántott őszi rozsok helyére tavaszi rozso is vetettek.

A tavaszi árpa és zab területe az őszi gabonaneműek felszántása következtében nagyobbodott; ugyanigy van ez különben a kukorica, köles és egyéb tavaszi veteményekkel is, melyeknek területét kétségtelenül szintén szaporították az ősziel be nem vetett és a kiszántott buza, rozs, árpa és repceterületek melyeket tulnyomóan tavasziak vetésére használtak fel. Feltéve már most, hogy az őszi és tavaszi buza területe az egész országban tényleg 5 millió kat, hold s mert a terméskilátások folytán javuló félben vannak s ma már mintegy 6,5—7 mm, átlagot is lehet remélni kat, holdanként, ez okból az összes reménybeli terméshozam megközelítőleg 33—34 millió mm. (A múlt évben termett mintegy 24,5 millió mm.) Megjegyezzük azonban hogy — mint önként is érthető — az évnek mostani szakában a várható terméseredményeket bizonyos alap hiányában, teljesen megbízható módon megbecsülni még alig lehetséges és így a mostani becslések az időjárás esélyei még je-

lentékenyen befolyásolhatják, a tényleges terméseredmények tehát a felállított becsléstől akár akár kedvezőtlen irányban tetemesen eltérő lehetnek. Az egész országban javultak a korai vetések s most is általános az a nézet, hogy még javulni fognak, de mert a későiek nem sok jót ígérnek, valószínű immár, hogy buzatermelésünk csakis a közepes állagot fogja elérni.

Az országos iparegyesület tegnap tartotta évi közgyűlését, melyhez az igazgatóság igen terjedelmes és kimerítő évi jelentést terjeszt elő. Alkalmunk van a jelentésnek érdekes és tanulságos adataiból a következő jelenősebbeket közölni:

A bevezető rész konstatálja, hogy az ezredéves ünnepeket követő első esztendő az egyesület tevékenységében a komoly munkásság korszakát nyitotta meg ismét. A mindennapi élet és a napiesemények által főlészire vetett kérdések mellett az egyesület messzeható fontosságu kezdeményezésekkel foglalkozott, melyek közül évekre terjedő munkát fog adni az ezredéves kiállítás értékesítése, az iparfejlesztés és új iparágak meghonosítása és a vámtarifa létesítése érdekében megindított mozgalmak, melyeknek eddigi stádiumáról tüzetesen beszámol a részletes jelentés. Kegyelettel emlékezik meg a jelentés Mudrony Somanak az egyesület nagyérdemű igazgatójának elhunytáról. Beszámol azután az egyesület vezetésében bekövetkezett változásokról, nevezetesen, hogy a végrehajtó bizottság Matlekovics Sándort választotta meg elnökének és hogy az igazgatói állásra Gelleri Mór aligazgatót emelte az igazgatóság. A jelentés iparoktatás című rovatában ismerteti az egyesületek az alsófoku ipariskolákkal és az országos iparoktatási társasággal való kapcsolatát, az iparosok továbbképzése, az alsófoku ipariskolák oktatási idejének megváltoztatása, a lakberendezési tanfolyam, grafikai szakiskola, kőipari tanfolyam létesítése, továbbá a magyar stíus érvényesülése érdekében indított akciót. A Kiállítások rovatában a párisi világkiállítás előkészítő munkálatairól, az egyesület kezdeményezésére rendezendő vidéki technológiai kiállításokról, az egyes vidéki ipartestületek által rendezett kiállításokról való megemlékezés mellett ott találjuk azt az előterjesztést, a melyet a kiállítás ügy rendezése, nevezetesen a kiállítási ügyekkel rendezésén foglalkozó központi organum szervezése érdekében intézett az egyesület a kereskedelemügyi miniszterhez. Az Iparosgyűlések és kongresszusok cím alatt számol a jelentés az ezredéves kiállítás alatt tartott iparos kongresszusok és gyűlések határozatainak érvényesítéséről, a mivel az egyesület volt megbízva. Az ipartörvényvel kapcsolatos ügyek című fejezet az egyesületnek a képesítési ügyekben az ipartestületek ügyeiben, a vasárnapi munkaszünet és az ipartörvény 50. §-nak a kereskedelmi utazókra vonatkozó módosítása ügyében való állásfoglalását tárgyalja. Az Észmésere, érdekképviselet fejezete az országos ipartanács ügyét teszi szóvá; megemlékezik az iparegyesület által ipari szakkérdésekben magánosoknak adott véleményekről, tanácsokról; az iparegyesülettel kapcsolatos rokonegyesületekről, az egyesületnek a kamarához való viszonyáról, az ipari jogvédelem és a tisztességtelen verseny elleni védekezés terén kifejtett tevékenységéről s a kereskedelmi miniszter által véleményadásra hozzáköldött ügyekben nyilvánított véleményéről s a munkanélküliség orvoslásának előkészítéséről. Segélypénztári ügyek cím alatt az egyesület segélypénztári szakosztályának tevékenységét, továbbá a vidéki kerületi betegsegítő pénztárak kongresszusán megvitatott ügyeket tárgyalja a jelentés. Az iparpártolás című fejezet alatt egész sorát találjuk az egyesület kezdeményezéseinek az iparüzés gyakorlati kérdéseiben. Az önálló magyar vámtarifa előkészítése érdekében tudvalevőleg az országos iparegyesület Matlekovits Sándor javaslatára alapján indította meg a mozgalmat. A jelentés közli az e tárgyban hozott határozatot a szak körökhöz intézett kérdőpontokat és jelzi a napszabásu akciónak irányelveit.

Az új iparágak meghonosítása ezimmel

elmondja a jelentés, hogy az ősz kezdetén hazafiás kereskedőinket felszólította, hogy nálunk forgalomba jövő árucikkek tekintetében nyujtsanak tájékozást, honnan valók azok, jelesül külföldről, mely iparcikkek jönnek és miért nem lehet azokat a hazai iparosoktól megszerezni. — A tanácskozások eddigi eredményét részletesen feltárja a jelentés. A jelentés végül közli az egyesület mult esztendejére vonatkozó hivatalos adatait, az ügykezelésről, az egyes bizottságok és szakosztályok üléseiről, az egyesületben tartott felolvasásokról s előadásokról, amik mind az egyesület életének fellendüléséről tesznek tanúságot. Ez adatok szerint a most végződő munkaévben összesen 103 ülést tartottak az egyesület szakosztályai és bizottságai; felolvasás és előadás összesen 51 volt ebben az évben. Közli továbbá az ez évben megítelt kitüntéseket, jutalmakat és ösztöndíjakat, végül az egyesület vagyonáról szóló kimutatásokat, a folyó évi költségvetést, a melyek azt mutatják, hogy az egyesület anyagiilag is gyarapszik. A költségvetésben a f. évre 32,025 frt bevétel s ugyanannyi kiadás van előirányozva. Az egyesületnek a jelentés szerint 2078 tagja van és pedig 571 alapító és 1507 rendes tag. Az évi jelentés, mely 4 nagy folió ivre terjed, az egyesület igazgatója szerkesztette.

CSARNOK.

Asszony akarok lenni.

Irta: Fehér Dezső.

(Folytatás.)

— Mindent tudok — szólott az öreg görcösen köhögve. Informálódtam alaposan, mielőtt idejöttem és mostani magatartása eléggé igazolta információm hitelességét. — Tudom, hogy évek óta várt türelmesen Balóra, míg letette az ügyvédi vizsgát és tudom azt is, hogy most Baló nem veheti el önt hozomány nélkül, mert mostani gyöngé klientúrája mellett nem látja még biztosítottnak az ekzsztenciáját és így pénz nélkül nem is nőülhet.

— És azt hiszi, hogy Baló elfogadná öntől azt a pénzt?

— Hogyan fogadná és miért ne fogadná el? Elvégre az teljesen a kettőnk dolga lesz és kivülünk nem fog tudni róla senki. Hiszen ha a szerencse később kedvez neki, talán még vissza is fizetheti.

— És en... szolt hirtelen neki pirulva a leány.

— Ön szeretettel fog reám gondolni, mint egy jó öreg bácsira, aki még idejekorán észere tért.

Frida hálás szemekkel nézett a szelid jóságos öreg urra. Szeretett volna a nyakába borulni és úgy köszönni, hogy legfajóbb tüköt is kitalálta, hogy legedesebb abrandjait így akarja megvalósítani, de a szégyen lángja torkán akasztotta a szót. Szép nagy kék szemei megteltek könnyekkel és zokogva borult a pamfagra.

Az öreg ur meg fölállott és csitította:

— No ne sirjon ezen Friduska, jó lesz minden. Nem tudja azt senki, csak mi hárman. Még a papa, mama se. Holnap menyasszony lesz punktum és három hét múlva meg lesz az esküvő.

No lássa, hisz én csak tréfáltam, mikor megkértem a kezét. Az, amit előbb az én szerelmemről mondtam, csak móka volt. Hát az ilyen öreg bácsi, mint én, csak megengedhet magának ilyen mókákat. Nem az ura, dehogyan is az ura, csak a maga boldogsága fölött örködő vén bácsija akarok lenni.

No, mondja már, hogy lesz így, no kaczagjon már az egész dolgon, aztán csapjon ide selymes bőrű kicsi kacsójával a kérés tenyerembe és mondja, hogy jó barátok leszünk. Így ni...

Addig, addig csitította az öreg Brand a zokogó leányt, míg félve hábotalanul felvette könnyes szemeit és úgy nézett arra a deresfejű vén emberre, mint valami oltár-

képre. Sokat akart mondani, de ahogy erőlködött rajta, hát csak ez az egy szó röppent el ajkáról:

— Bácsi...

Az meg, mintha fürge suhancezá változott volna ettől az egy szótól, úgy felvidult egyszerre. A kis fehér leány kacsót, amit kezében tartott, pajkos pacsikkal festette veresre, aztán meg figurákat csinált hozzá a barázdás képével, úgy, hogy a szomorúságos leány kénytelenül, kelletlenül is elmosolyodott rajta. Az meg, mintha csak a játszótársával beszélgetett volna, bohókásan ismételtette:

— Hát bácsi leszek ugy-e, bacsika, maga meg a Friduska? Rontom bontom hát miért is ne lehetnék én a maga bacsikája. Hát tehetünk mi arról, hogy véletlenül nem lehetünk valamiféle rokonok? Hát egyszerűen reparálni fogjuk azt, amit a sors elhibázott. És ha már egyszer bácsi vagyok, hát jogom van tán ahhoz is hogy elősegítsem a »kis leányom« boldogságát. No ugy-e, hogy ugy-e? .. Hát van is ebben valami.

Frida meg hallgatta az öreg Brand bohó bezedét, mintha csak valami égi mnzsika kísérte volna. Eszébe jutott az a sok-sok édes álom, amit arról szott, hogy majd egyszer a Balló felesége lesz, eszébe jutott az a martíromság, amit átszenvedett, amikor közeledett a vén leányság felé. Újra érezte a törzsúrásokat, amelyek szívéig hatoltak, valahányszor egy barátja eljegyzését újságoltak előtte, szután ahogy hazarontott, lihegve az elkeseredéstől és vad szemrehányásokkal rontott az öregekre:

— Asszony akarok lenni. Értitek, asszony akarok lenni...

És ime eljött az ő életének, az ő boldogságának megváltója, akire, hogy most halálkődő, örömitas tekintetekkel pillantott, csak annyit tudott mondani:

— Bácsi, bácsi! Én nőül mentem volna magához is, mert meguntam már ezt... mert asszony akartam lenni, a szony minden áron, de hogy nem kényszerített erre hogy ilyen jó, — azért adja meg az Isten bácsi.

(Folyt. köv.)

Nyilt-tér.

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemő, gyermeket és felnőtt egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénadtartalmánál fogva, specíficus óvószert is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen. mig szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és béhurrotot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénadtartalmánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban,
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

VASUTI MENETREND.

1898. május hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul:	ó. p.
Budapest felé (gyorsvonat)	reg. 9 01
Budapest—Nagyvárad felé	d. u. 12 36
Budapest—Nagyvárad felé	este 10 27
P.-Ladány—Nagyvárad felé	d. u. 3 37
P.-Ladányig (minden kedden)	déli 12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este 8 15
M.-Sziget felé (gyorsvonat)	d. u. 5 22
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u. 3 56
Szatmár—M.-Sziget felé	este 6 55
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel 3 —
Szatmár—M.-Sziget felé	este 8 20
Miskolc—Kassa felé	reg. 8 25
Miskolc—Kassa felé	este 7 05
Szerencs—S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u. 4 01
H. Bözörmény—	m. á. v.-től reg. 5 28
	vásártérről reg. 5 51
B.-Sz. Mihály felé	m. á. v.-től d. u. 4 06
	vásártérről d. u. 4 15
	m. á. v.-től d. e. 11 20
	vásártérről d. e. 11 29
Füzes-Abony felé (m. á. v.-től)	reg. 4 42
	(vásártérről) reg. 5 —
Óhat-Köcs-Polgár felé m. á. v.-től	d. u. 4 16
	vásártérről d. u. 4 27
Derecske—Nagy-Léta felé	reg. 8 35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u. 4 21

*) P.-Ladánytól gyorsvonat.

Debreczenbe érkezik:

Budapest—Nagyvárad felől	d. u. 3 36
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este 6 50
Nagyvárad—P.-Ladány felől	éjjel 2 40
Csak P.-Ladánytól	reg. 7 40
M.-Sziget—Szatmár felől	reg. 5 14
M.-Sziget—Szatmár felől	este 10 12
M.-Sziget felől (gyorsvonat)	d. u. 12 16
M.-Sziget felől	este 8 54
M.-Sziget felől	este 6 54
Csak Szatmárról	reg. 7 51
Kassa—Miskolc felől	reg. 8 07
Kassa—S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	déli 12 21
Kassa—Miskolc felől	este 7 57
	vásártérről reg. 8 09
B.-Sz. Mihály-H.	m. á. v.-hoz reg. 8 17
	vásártérről d. u. 3 22
Bözörmény felől	m. á. v.-hoz d. u. 3 30
	vásártérről este 6 32
	m. á. v.-hoz este 6 41
F.-Abony felől (vásártérről)	d. u. 5 27
F.-Abony felől (m. á. v.-hoz)	d. u. 5 36
F.-Abony felől (vásártérről)	reg. 7 50
F.-Abony felől (m. á. v.-hoz)	reg. 8 —
Derecske—Nagy-Léta felől	reg. 7 18
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u. 3 13
Jun. 1-től Sára felől	este 9 25

Egy vidéki gépgyár ügyes utazót keres azonnali vagy későbbi belépésre. Ugyanott egy könyvelő is felvétetik június 15-iki belépésre.

Czim a kiadóhivatalban.

Árlejtési hirdetmény.

Berettyó-Ujfalu község új vágóhidat szándékozván építeni, ezen munkálatot zárt ajánlat útján adja ki.

Felhívtnak a vállalkozni óhajtok, hogy 500 forinttal terhelt zárt ajánlataikat a községi elöljáróságnál 1898. évi május hó 23-ik napjának d. u. 5 órájáig adják be.

A feltételek, terv és költségvetés az elöljáróságnál f. hó 15-ik napjától megtekinthetők; a zárt ajánlatok felbontása 1898. évi május hó 24-ik napján d. u. 2 óraker veszi kezdetét.

Berettyó-Ujfalu, 1898. május hó 11.

Kerekes Gyula

jegyző.

Tikász István

főbíró.

Árlejtési hirdetmény.

Berettyó-Ujfalu község utcáinak mintegy 4000 □ méterit tevő részén trachyt-közből gyalog járdát szándékozván kiépíteni — ezen munkálat teljesítésére zárt ajánlat útján árlejtést hirdet.

Felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy 2000 frrtal terhelt zárt ajánlataikat a községi elöljárósághoz czimezve 1898. évi május hó 23-ik napjának d. u. 5 órájáig adják be; az ajánlatok felbontása és tárgyalásra 1898. május hó 24-ik napján d. e. 8 óraker veszi kezdetét a község házában, hol az árlejtési feltételek megtekinthetők.

Berettyó-Ujfalu, 1898. május hó 11.

Kerekes Gyula

jegyző.

Tikász István

főbíró.

SZIVATTYÚKAT
házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános oszlopokra köz-, járgány- és oróhajtásra.

TÜZFECSKENDŐKET

varosi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harang állványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegőző tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR

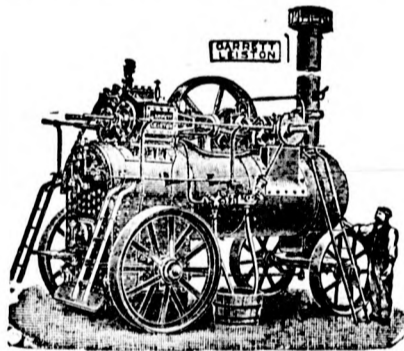
Részvény-Társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCZIUT 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Ifj. KOTZÓ PÁL

Budapest, V. kerület, Lipót-körut 18. sz.

Vidéken lakó szolid ügy-
nőkök kerestnek.

A t. cz. vevőközönségnek szives tudomására hozza, hogy nagyobb kényelmükre irodáját

V. ker., Lipót-körut 18. szám

(Vigszínház mellett, a nyugati pályaudvar Margithid közelébe helyezte át.)

Fentartotta azonban a VIII. ker. Szentkirályi-utca 49. sz. műhelyt és az V. ker., Lipót-körut 8-10. szám alatti raktárhelyiséit.

A közönségnek további pártfogását kérve ajánlja Garrett legújabb szerkezetű compound gőzmozgonyait stabil és féltábil alakban, amelyek 40% tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozdonyokat és gőzcéplőket négyszer fordítható acél dobsínekkel, toldást nem igénylő szalmazókkal a nagy szita felülettel, minden nagyságban.

Mindenfajta lovas cséplőkészleteket, arató- és vetőgépeket, szecsavágókat, repavágókat és minden más gazdasági gépeket.

Az általam leg gondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SŐSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden üfzer-üzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszertár DEBRECZENBEN, (Tisza palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben a főpostával szemben.